

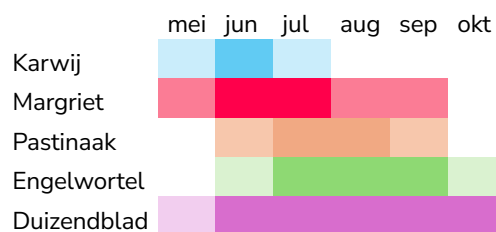
Bloemstroken voor natuurlijke plaagbestrijding

Doel

Bloemstroken trekken onder andere nuttige insecten aan zoals lieveheersbeestjes, gaasvliegen, zweefvliegen en sluipwespen, die helpen bij de plaagbestrijding in het gewas. Door de vestiging en ontwikkeling van natuurlijke vijanden te stimuleren, zijn minder chemische bestrijdingsmiddelen nodig.

Welk mengsel?

Het is belangrijk dat insecten jaarrond voedsel en een schuilplaats kunnen vinden. Daarom leg je een bloemstrook aan met een brede bloeihoog van planten die op verschillende momenten bloeien, van maart tot oktober (Figuur 1). In de zomer is de behoefte aan nectar en stuifmeel het grootst, omdat dan de meeste insecten actief zijn. De locatie en bodem bepalen welke planten het in jouw bloemstrook goed zullen doen.

Figuur 1 Voorbeeld bloeihoog
(donkerdere kleur is meer bloei)

Eenjarig of meerjarig: Eenjarige bloemstroken zorgen al in het eerste jaar voor veel bloemen en voedsel voor insecten, maar meerjarige stroken hebben meestal de voorkeur doordat ze ook schuil- en overwinteringsplaatsen bieden en daardoor een stabielere populatie natuurlijke vijanden opbouwen. Daardoor zijn natuurlijke vijanden vaak al vroeg in het voorjaar aanwezig, waardoor zij plagen sneller kunnen onderdrukken.

Inheemse of uitheemse kruiden: Inheemse insecten zijn vooral gebaat bij gewone planten die van nature in de omgeving voorkomen. Vooral composieten, vlinderbloemigen, lipbloemigen en schermbloemigen zijn geliefd (zie figuur 1). Belangrijke soorten voor plaagbestrijding van luis zijn bijv.: Dille, Peen, Pastinaak, Akkerscherm, Venkel, Gipskruid, Boekweit, Korenbloem en Margriet (Figuur 2).

Figuur 2 Voorbeeld planten in de bloemstrook: Boekweit, Margriet, Korenbloem en Dille

De verhouding tussen verschillende soorten in het zaaimengsel is erg belangrijk. Gebruik bijvoorbeeld zadenmengsels van leveranciers als [CruydtHoeck](https://www.cruydtHoeck.nl), [Neutkens.nl](https://www.neutkens.nl) of [Biodivers.nl](https://www.biodivers.nl). Op de website [Telenmetdenatuur.nl](https://www.telenmetdenatuur.nl) kunt u vanaf half aug voorbeelden vinden van zadenmengsels die specifiek geschikt zijn voor de boomkwekerij.

Aanleg

- Bloemstroken kunnen worden ingezaaid in of langs het perceel, in het rijpad, en op overhoekjes. Op containervelden kan dit ook, bijvoorbeeld in de spuitvrije zone of in bakken langs of tussen de gewassen (Figuur 3).
- Idealiter is een bloemstrook 6-12 m breed. In de boomteelt is vaak 1-1,5 m beschikbaar.
- Aanleg van meerjarige bloemstroken gebeurt in het najaar (sept-okt) of in het vroege voorjaar voor eenjarige bloemstroken (mrt-apr). Zaai op tijd: zorg dat het mengsel tijd heeft om op te komen en tot bloei te komen, voordat plagen in het gewas voorkomen.
- Een gezonde bodem is de basis voor een succesvolle strook. Voordat je begint met zaaien, bereid je de bodem als volgt voor:
 - Maak de grond kaal en los door te schoffelen, harken of frezen. Verdichte grond kan worden losgemaakt met een woelpoot.
 - Hoge onkruiddruk? Leg vóór het zaaien een vals zaaibed aan: maak de grond oppervlakkig los en egaliseer deze, laat deze vervolgens 2-4 weken met rust zodat onkruidzaden kiemen. Schoffel het jonge onkruid weer weg en zaai daarna als de toplaag schoon is.
 - Zaai met een dichtheid van 15-20 kg/ha, afhankelijk van het gekozen mengsel.

Figuur 3 Bloemstrook in rijpad tussen gewas

Onderhoud

- Voor het aantrekken van natuurlijke vijanden moet de bloemstrook niet te vaak gemaaid worden, vooral eenjarige stroken niet. Gebruik **geen** klepelmaaier of maaizuigcombinatie; daarmee dood je veel insecten.
- Maaien in een eenjarige bloemstrook is een noodmaatregel. Maai daarom alleen een keer in het najaar.
- Maaien in een meerjarige bloemstrook is noodzakelijk om te voorkomen dat grassen en een aantal kruiden gaan domineren, terwijl je juist de kruidenrijkdom - met een brede bloeihoog - wilt behouden. Maai 1 keer per jaar gefaseerd in sept- okt. Bij voedselrijke bodems 2x per jaar (tussen juli - okt). Indien de strook in het najaar is ingezaaid kan ook vroeger in het voorjaar worden gemaaid. Na het tweede jaar is 1 keer maaien in het najaar genoeg.
- Maai gefaseerd. In de delen die blijven staan kunnen insecten nog voedsel en een schuilplaats vinden.
- Laat het maaisel na het maaien 2 tot 5 dagen liggen, zodat insecten tijd hebben om te ontsnappen en zaden op de strook achterblijven als het maaisel wordt afgevoerd.
- Bloemstroken die ruig de winter ingaan, bieden beschutting voor natuurlijke vijanden en andere dieren.

Tip: Combineer de inzet van een bloemenrand met een haag, insectenhotel en takkenril voor optimale ondersteuning van de natuurlijke vijanden op jouw bedrijf.

Schoon Water voor Brabant

Schoon Water voor Brabant is een stimuleringsproject om het grond- en oppervlaktewater schoon te houden. Initiatiefnemers zijn Provincie Noord-Brabant, drinkwaterbedrijf Brabant Water, ZLTO, Cumela en de Brabantse waterschappen. De uitvoering is in handen van CLM Onderzoek en Advies en Delphy. Grond- en oppervlaktewater zijn bron voor drinkwater. Telers en loonwerkers uit heel Brabant doen mee aan het project. In tien grondwaterbeschermingsgebieden is extra aandacht voor vermindering van uitspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar het grondwater. Zo zorgen ze samen voor schoon drinkwater, nu en in de toekomst. Zie ook www.schoon-water.nl

